

det ligger Tanken om en berettiget Godseierstand, der qva Stand har visse Rettigheder; som en saadan kunne vi ikke — og det kan Ingen forlange — give den nogen Aerkjendelse. Som saadan kan den komme her ind i Repræsentationen saa fuldtallic, som det staaer i dens Magt, men den kan ikke forlange, at vi uden for Repræsentationen skulle betragte den som nogen berettiget Magt, der kan sige: „Vi ville opgive Det og Det, naar vi qva Stand komme overeens derom.“ Det kunne vi paa ingen Maade inblade os paa. Naar det ærede Medlem dernæst klager over, at Godseierne ikke her ere tilstede i tilstrækkelig Mængde, saa maa det ærede Medlem have lagt Mærke til, at det langt fra altid har været Tilfældet, at man har modarbejdet Valg af Godseiere; ved enhver politisk Bevægelse her i Landet er der bragt Offere i denne Retning, og nærværende Rigsdag har selv givet et stærkt Beviis paa, at en saadan Gftergiivenesshed har bragt Majoriteten ud af deres Hænder, som have taget den Sag, som vi nu forhandle, med virkelig og inderlig Alvor. Naar derfor det ærede Medlem siger, at Godseierne ikke kunne komme ind i dette Thing, saa maa jeg dertil svare, at de kunne komme herind, saafremt de erklære sig beredvillige til denne Sags Afgjørelse paa en mindelig Maade igjennem Lovgivningsmagten, hvor altsaa Regjeringen staaer beskyttende bagved. Der er jo her ikke Spørgsmaal om at afgjøre Sagen eensidigt paa den eller den Maade, men at afgjøre den ad Lovgivningsveien, igjennem en Majoritet i Folkethinget og Landstthinget i Forbindelse med Regjeringen. Der ligger aldeles ikke deri nogen Hindring; det er muligt at bringe endogsaa en talrig Mængde Godseiere herind, naar de blot virkelig alvorligt have i Sinde, saaledes som den ærede Rigsdagsmand mener, at de have, at komme til en Afgjørelse af Fæstesagen paa en for Parterne billig Maade, men ikke, naar de ville stille sig hen og sige: Vi ansee Fæstegodsset for vor absolute Eiendom; vi ville have derfor, hvad vi kalde fuldstændig Erstatning, det vil sige en saa stor Værdi, som der kan udkomme ved Salg, naar Fæste-eiendommen var uden den mindste Indskrænk-

ning. Det ærede Medlem har fra Skovbrugget hentet en Lignelse, for at kunne gjøre det klart, hvorledes han opfatter Betydningen af den indskrænkede Besiddelse af Fæstegodsset, idet han har sagt: Naar der skeer Expropriation af Fæstefkov, afdrager man saa en saadan Deel som den, hvormed der her er Tale, for den indskrænkede Besiddelse? Men lægger det ærede Medlem da ikke Mærke til, at der slet ikke eksisterer Skovbesiddelse her i Landet uden Indskrænkning, og en hvilken som helst Værdi, hvortil en Skov bliver solgt, bærer Præget af, at Besiddelsen er indskrænket. Derimod eksisterer der to, ja, tre Arter Jordbesiddelse her i Danmark: det saakaldte Selveiergods under 12 Tdr. Hartkorn, Eiendomme paa over 12 Tdr. Hartkorn, og endelig Fæstegodsset, den jordbroitlige Besiddelse. Der kan ingen Sammenligning drages mellem den Indskrænkning, som ligger i Fæstebesiddelsen, og den, der hviler paa Besiddelsen af Fæstefkov. Fæsteeiendommene har Lovgivningen behandlet paa en med Hensyn til at anden Jord ganske eiendommelig Maade, hvormod al Fæstefkov er behandlet paa en eensartet Maade. Men, dersom det ærede Medlem sagde: Isald en Jernvei førte igjennem en Fæstefkov, skulde der da ikke betales det Samme, som om den førtes igjennem en Skov, som ikke er Fæstefkov, og som den Vedkommende kan gjøre Brug af, naar han vil, saa kunde jeg ganske simpelt svare: Nei ganske vist vil han ikke faae det Samme. Den Mand, som kan gjøre med sin Skov, hvad han vil, raade med den til en vis given Tid, saaledes som han vil, han har deri absolut en større Besiddelse end den, som ikke kan gjøre det. Den, som skal holde Jord bevoret med Skov og have Udgifter derved, som kun kan sælge under visse Betingelser, han vil, naar han sælger, faae en mindre Værdi end den Skovbesidder, som sælger en Skovstrækning, som han har fri Raadighed over. Naar det ærede Medlem vil overveie dette, troer jeg, at han idetmindste vil komme til den Erkjendelse, at hans Paastand staaer ikke bedre, end han antager, at vor staaer, og at det Overste, han altsaa kan forlange, det er, at der gjøres lige Fordringer for dem begge. Men vi kunne ikke komme derhen, at